

WOMEN ENTREPRENEURSHIP

Innovation and response of SME's to COVID-19

Hybrid event - Sarajevo, 25 - 26 May 2021

een.ba
een.ec.europa.eu

BITNET EEN Team®
BITNET Consortium

INTERA
Technology park

BIT Center
BIZTEK
SERBIJA

ZEDA
ZAVOD ZA EKONOMSKI
RASPREDJENI RAZVOJ

Konferencija i online poslovni susreti

“ŽENSKO PREDUZETNIŠTVO – Inovacije i odgovor MSP-a na COVID-19”

Sarajevo | 25-26.05.2021.

Kriza kao prilika!

Fokus na promociji ženskog poduzetništva i primjera odličnih odgovora poduzetnica na izazovne poslovne uvjete izazvane takozvanom "krizom COVID-19".

Vanjskotrgovinska/Spoljnotrgovinska komora Bosne i Hercegovine, kao koordinator BITNET konzorcija i EEN Sektorska grupa ženskog poduzetništva, su 25. i 26.05.2021. u hotelu Hills u Sarajevu, zajedno sa suorganizatorima i partnerima Mreže, organizovali hibridni događaj pod nazivom **"ŽENSKO PREDUZETNIŠTVO – Inovacije i odgovor MSP-a na COVID-19"**.

Osnovni motiv organizacije ovakve vrste događaja je traženje novih načina povezivanja poslovnih interesa, uz istovremenu promociju regionalne saradnje, evropskih vrijednosti, kao i snage ženskog poduzetništva.

Amir Hujić,
Načelnik Odjela za Evropsku uniju i projekte

Enes Ališković, direktor BHEPA iz Vanjsko/Spoljnotrgovinske komore je u sklopu press konferencije koja je prethodila samom događaju izjavio:

"Ono što je potrebno istaknuti i na neki način zahvaliti se ženama u preduzetništvu jeste da su i u doba pandemije uspjеле sačuvati radna mjesta u onim kompanijama u kojima one rukovode, kao i da su pokrenule neke nove poslovne ideje. Ono što je značajno jeste da se povećao broj žena koje djeluju kao visokokvalificirane osobe i koje su preuzele uloge menadžerica u svojim kompanijama, bez obzira na ovaj krizni period kroz koji prolazimo. Nadam se da će ovaj skup biti još jedan podstrek poduzetnicama da nastave sa uspješnim poslovanjem i internacionalizacijom poslovanja."

Enes Ališković,
direktor BHEPA iz Vanjsko/Spoljnotrgovinske komore BiH

"Žene mogu biti uspješne u ulozi majke, supruge i poduzetnice!"

U uvodnom i plenarnom dijelu konferencije su učestvovale visoke predstavnice evropskih i regionalnih organizacija, poput predstavnica Evropske ženske mreže u okviru EUROCHAMBRES-a :

- Predsjednica Evropske ženske mreže EWN - **Marta Schultz**,
- Generalna sekretarka Zapadni Balkan 6 Komorsog-investicionog foruma – **Tatjana Shterjova Dushkovska**,
- Zamjenica generalnog sekretara Vijeća za regionalnu saradnju (RCC) – **Tanja Miščević**,
- Ekspertica za konkurentnost Vijeća za regionalnu saradnju (RCC) - **Evisi Kopliku**,
- Predstavnica UN Women, Zamjenica šefa ureda – **Amna Muharemović**,
- Pomoćnica ministra Min. vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine – **Brankica Pandurević**,
- Izvršna direktorka Fondacije za menadžment i industrijska istraživanja **Gabriela Kostovska Bogoeska**.

Suorganizatori događaja, predsjedavajuća Sektorske grupe za žensko poduzetništvo Evropske poduzetničke mreže (Enterprise Europe Network) **Sanja Popović-Pantić** i **Enes Ališković**, direktor BHEPA iz Vanjsko/Spoljnotrgovinske komore BiH.

Pandurević - Assistant Minister, Sector for Economic Development and Economic Relations of Bosnia and Herzegovina

Pomoćnica ministra Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine Brankica Pandurević, je u svom izlaganju snažno poručila:

"Žensko poduzetništvo je postalo bitan potencijal za razvoj globalne ekonomije, jer znatno utiče na smanjenje nezaposlenosti, poslovanje u novim sferama, primjenu novih tehnologija i razvoj preduzetništva.

Došlo je do promjene u shvatanju uloge žene, jer su obrazovane žene promijenile svijest o ulozi žene u modernom društvu i njenoj dokazanoj uspješnosti da paralelno bude majka, supruga i poslovna žena."

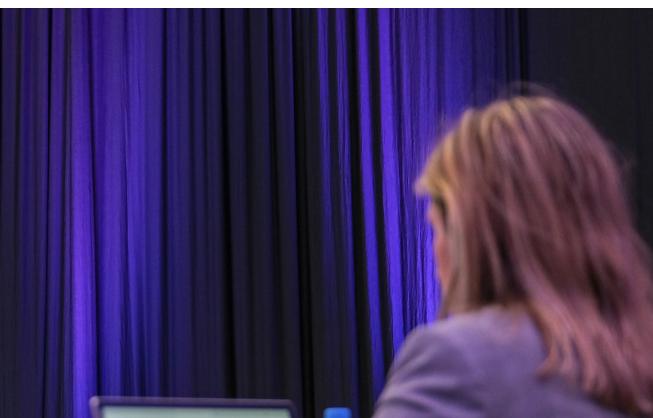
Pandemija je poziv za buđenje!

Treba istaći da je glavna govornica događaja bila gospođa **Luisa Prista** – voditeljica Odjela za inovacijske ekosisteme, SMP / poduzetništvo i potrošače pri Izvršnoj agenciji Evropskog vijeća za inovacije i mala i srednja poduzeća (EISMEA), koja se skupu obratila na temu „Podrška Evropske preduzetničke mreže ženskom poduzetništvu u narednom periodu“. Gospođa Prista je u svom obraćanju podijelila jako interesantne podatke:

"Pandemija je poziv za buđenje za drugačiji, budući ekonomski model u čijem će centru biti žene. Podijeliću nekoliko brojeva s vama i rezultate nedavno provedenog istraživanja koje je provela Evropska investicijska banka:

Žene čini preko 60% visokoobrazovanog kadra, donose preko 80% odluka o kupovini.
Kompanije pod rukovodstvom žena, ostvaruju bolje dugoročne poslovne rezultate, od onih pod rukovodstvom muškaraca, prave više radnih mjesta, a gender ujednačeni timovi generišu veći prihod!"

Inovacija je ključna!

Srce događaja su bile dvije panel diskusije, u organizaciji Regionalne asocijације poduzetnica Poslovna žena i Univerziteta u Sarajevu, sa učesnicama koje su svojim realnim primjerima iz prakse dokazale da je moguće u toku krize ne samo održati poslovanje, nego ga i **unaprijediti**.

Imala se prilika čuti iskustva i nekoliko poduzetnica koje su u jeku epidemiološke i ekonomске krize pokrenule **nove biznise** i odgovorile na nepredvidljiva ekomska kretanja. To podrazumijeva: **inoviranje poslovnog modela, marketing i komunikacijske strategije, dostave i sistema nabavke, te razvoj domaćih kompanija u pravcu razvoja franšiznog poslovanja.**

Primjetni su i slučajevi **poslovne solidarnosti**, uočeno je nekoliko primjera **ukrupnjavanja ponude**, gdje su čak i ljuti konkurenti počeli zajedničku saradnju. **Digitalizacija** je neminovna, opšti je zaključak i nikada više neće biti kao prije pandemije, te će rad od kuće, korištenje digitalnih alata biti praksa i po normalizaciji poslovnog ambijenta. Istaknuti su izazovi domaćih startapa na polju **privlačenja stranih investicija**, izazovi u domenu **institucionalne podrške** koja zaostaje, te ukoliko poduzetnice adresiraju probleme nadležnim institucijama, one mogu pružiti **jaku podršku, povezivanje i preporuku**.

Moderatorice panela bile su **Dženita Zirdum** poznata bosanskohercegovačka novinarka i članica Regionalne asocijacije poduzetnica Poslovna žena (Žensko poduzetništvo – Inovativni pristup kao odgovor na pandemiju COVID 19.) i profesorica sa Univerziteta u Sarajevu **Maja Arslanagić-Kalajdžić** (Žensko poduzetništvo – Internacionalizacija poslovanja – Inovativni pristup).

Panel Regionalne asocijacije poduzetnica Poslovna žena

Panel Univerziteta u Sarajevu

Umrežavanje kao alat unapređenja poslovanja

Posebno je istaknuta važnost umrežavanja i povećanja poslovnih kontakata, čemu smo posvjedočili tokom organizacije online susreta.

Za događaj se prijavilo 140 učesnika, koji su imali prilike da tokom poslovnih sastanka prošire svoju mrežu kontakata i uspostave saradnju sa ostalim zemljama iz regionala i šire.

Iz Bosne i Hercegovine se prijavilo 59 učesnika. Pored Bosne i Hercegovine učestvovale su poduzetnice iz 13 zemalja: Albanija, Austrija, Belgija, Hrvatska, Mađarska, Kosovo, Makedonija, Crna Gora, Poljska, Rumunija, Srbija, Španija i Ukrajina.

PARTICIPANTS	
	Albania
	1
	1
	59
	13
	2
	3
	5
	4
	3
	1
	14
	1
	26
Total	140

Naš osnovni motiv je traženje novih načina povezivanja poslovnih interesa, uz istovremenu promociju regionalne saradnje, evropskih vrijednosti, kao i snage ženskog poduzetništva.

Ostaje nam da pratimo kakve i kolike promjene smo izazvali ovim događajem.

Zahvaljujemo se svim partnerima pri organizaciji ovog događaja.

